

**Ethica Amoris, Sive Theologia Sanctorum, Magni
Præsertim Augustini, Et Thomæ Aquinatis**

Circa Universam Amoris & Morum Doctrinam, Adversus Novitias Opiniones
Strenuè propugnata, Et In Materiis Principaliter Hodie Controversis
Fundamentaliter discussa

De Generalibus Principiis Amoris Et Morum - Prolegomena septem,
Librosque undecim complectens

Henricus, de Sancto Ignatio

Leodii, 1709

Caput XXII. Peccatum ex genere suo mortale, tribus modis fit veniale.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-73187](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-73187)

relegit, quod tamen malitia perjurii, quod Deus in levis mendacii testem invocatur, non sit absolutè gravis, spectatà præcisè materià ipsius accidentali & extrinsecà; necessariò tamen existimanda sit gravis, spectatà materià essentiali & intrinsecà, irreverentià utique in Deum: neque enim homo sensatus existimare potest, gravem non esse irreverentiã in Deum, ipsum in falsi, quàmlibet minimi, testem adhibere: cum eo ipso Deus, seu prima Veritas, falli fallereque nescia non esset, si falsum, quàmlibet parvum, testificari posset. Quisquis proinde Deum in falsi, quàmlibet minimi, testem adhibet, *per hoc dat intelligere, vel quod Deus veritatem non cognoscat; vel quod falsum testificari velit*, ait S. Thomas loco allegato. Ergo, quantum in se est, facit Deum non Deum: utpote eo ipso non Deum, quo vel in minimo veritatis nescium, vel falsi testem. Quod Deo graviter injuriosum esse, quis sapiens potest in dubium revocare?

CAPUT XXII.

Peccatum ex genere suo mortale, tribus modis fit veniale.

183. Peccatum illud ex genere suo mortale dicitur, quod intra propriam lineam, sive in propria specie sistendo, absque adventu malitiæ alterius speciei, contingit esse mortale, ut furtum. Illud autem peccatum est ex genere suo veniale, quod intra propriam lineam, seu speciem, sine adventu malitiæ alterius speciei, nunquam contingit esse mortale, ut mendacium jocofum.

184. Quòd igitur peccatum ex genere suo mortale tribus modis fiat veniale, manifestum est ex dictis superiori capite. Si enim ad mortale peccatum tria requirantur, perfecta advertentia, perfectus consensus, & materia gravis, consequens est, deficiente quolibet ex his tribus, peccatum deficere mortale, adeoque tribus modis de mortali fieri veniale, vel scilicet ob imperfectionem advertentiæ, vel ob imperfectionem consensus, vel ob materiæ parvitatem, ubi ea parvitas datur.

185. Quòdque id contingat ob materiæ parvitatem, constat in furto unius assis v. g. Quòd etiam contingat propter imperfectionem actûs (vel scilicet ex parte intellectûs, vel ex parte voluntatis) S. Thomas docet 1. 2. q. 88. a. 6. hisce verbis: *Potest, quod ex genere est mortale, esse veniale propter imperfectionem actûs: quia non perfecte pertingit ad rationem actûs moralis.* Exemplum est in motibus subitis, qui dicuntur secundò primi. Ita etiam accidere potest in semidormientibus, & in magna animi perturbatione citra culpam nostram superveniente; qualis v. g. accidit justo Lot, qui videns horrendam Sodomitarum impietatem, suis impendentem hospitibus tam venerandis, eorumque indemnitati, pudicitia & honori consulere volens, nec aliter valens,

adeò perturbatus fuit, ut inops consilii, filias suas obtulerit libidini ipsorum, ad avertendam sodomiticam injuriam hospitum illorum. Hoc enim *perturbationi Lot, non consilio tribuendum* censet Augustinus l. 1. qq. in Genes. q. 42. Quæ perturbatio tanta fuit, ut non attenderit sibi licitam non esse oblationem illam filiarum suarum; sed *aliena ille vir justus timendo peccata, qua nisi consentientes inquinare non possunt, perturbatus non attendit ad suum, quo voluit filias suas subdere libidinibus impiorum*, ait Augustinus l. contra mendac. c. 9. Ita etiam Lyranus, Thomas Anglicus, Toftatus, Lipomanus, Peterius, & à Lapide in c. 19. Genes. ad v. 8. Non dubium proinde quòd perturbatio illa multum diminuerit de gravitate peccati ipsius, tamen pro certo tenendum sit, non fuisse ipsi licitum filias suas offerre ad minus peccatum, ad gravius avertendum. Hoc enim licitum esse *periculosissime admittitur*, inquit Augustinus laudatà q. 42.

CAPUT XXIII.

Peccatum ex genere suo veniale, sex modis contingit esse mortale.

PRIMO utique propter conscientia errorem, quo quis mortale esse credit quod facit, licet reverà non sit nisi veniale. Ita S. Bernardus l. de præcepto & dispens. & S. Thomas quodlib. 9. q. 7. a. 15. ibi: *Error, quo creditur esse mortale, quod non est mortale, ex conscientia ligat ad peccatum mortale.* Quia scilicet illud cum tali conscientia faciens, consentit in mortale; sicut in peccatum consentit, qui facit id quod sibi conscientia errans dicit esse peccatum, cum reverà non sit. Propter quam rationem Apostolus Rom. 14. dicit, quòd *nihil commune est in Christo, nisi ei qui putat commune esse.* Et rursus: *Si comederit de idolotytis, damnatus est, quia non ex fide.*

Secundò, propter relationem peccati de se venialis ad finem mortaliter pravum, ut dum verbum jocofum profertur ex intentione provocandi ad fornicationem. Ita S. Thomas 1. 2. q. 88. a. 3. Ratio est, quia sicut opera ex se bona, prava fiunt, si ex prava fiant intentione; sic peccata ex se venialia, mortalia fiunt, si fiant ex intentione mortaliter prava. *Qui enim viderit mulierem ad concupiscendam eam, jam mœchatus est in corde suo.*

Tertiò, propter finem ultimum cordis in eo constitutum; quod tunc fit, cum quis actui venialiter peccaminoso tanto adhæret affectu, ut amor illius divinæ præferatur amicitia; ita ut propter illum paratus sit transgredi præceptum graviter obligans; paratus proinde divinam potiùs amicitiam perdere, quàm ab illo abstinere. Ita S. Thomas ibidem. Et meritò: quia primo maximoque mandato quisque sub mortali tenetur Deum super omnia diligere.

Quartò, propter grave scandalum, quod ex peccato, secundum se levi, praveritur, vel